

Készítette: Csizmazia Roland, igazgatóhelyettes

Bevezetés

Az Országos Kompetenciamérést az Oktatási és Kulturális Minisztérium szervezi minden tanévben, május utolsó szerdáján. A mérés lefolytatására jó szervezett rendszert épített ki a Minisztérium és a hozzá tartozó hatósági szerv, az Oktatási Hivatal. Általános iskolai szinten negyedik, hatodik és nyolcadik évfolyamon szervezik meg a mérést, matematika-logikai és szövegértés-szövegelemzés kompetencia-területeket vizsgálva. A mérés során a szervezők megpróbálnak mindenféle visszaélést, egyenlőtlen helyzetet kikerülni, így 2009-ben már minden helyszínen felügyelt mérési biztos, mindenhol dolgozik mérési koordinátor, akik kiképzése is az Oktatási Hivatal feladata volt.

Intézményünkben 2009. május 27-én, szerdán reggel 8 órától 12 óráig tartott a mérés. A koordinátor, Vojnisek Ferencné mellett mérési biztos is felügyelte a szabályosságot. Minden említett évfolyamon megvalósult a mérés, összesen két tanuló hiányzásával. A mérés megírása során a diákokat a többi osztálytól elkülönítettük, mérésvezetőjük egész nap felügyelte az írást. Minden osztályban olyan mérésvezetőt jelöltünk ki, aki nem tanítja az adott csoportot magyar nyelv és irodalom, valamint matematika tantárgyakból.

A mérés után a dolgozatokat a szervező hivatal szakemberei javították, és értékelték, de ezalól kivételt képez a negyedikes mérés, ahol a megoldásokat kollégáink vitték fel egy internetes oldalra, ami értékelést adott. A hatodik és nyolcadik évfolyam mérési eredményeit március elejétől bárki megtekintheti az Oktatási Hivatal Központi Informatikai Rendszerének honlapján a www.kir.hu/kompetenciameres oldalon.

A következő elemzéshez a FIT-jelentés telephelyi jelentését használtuk fel.

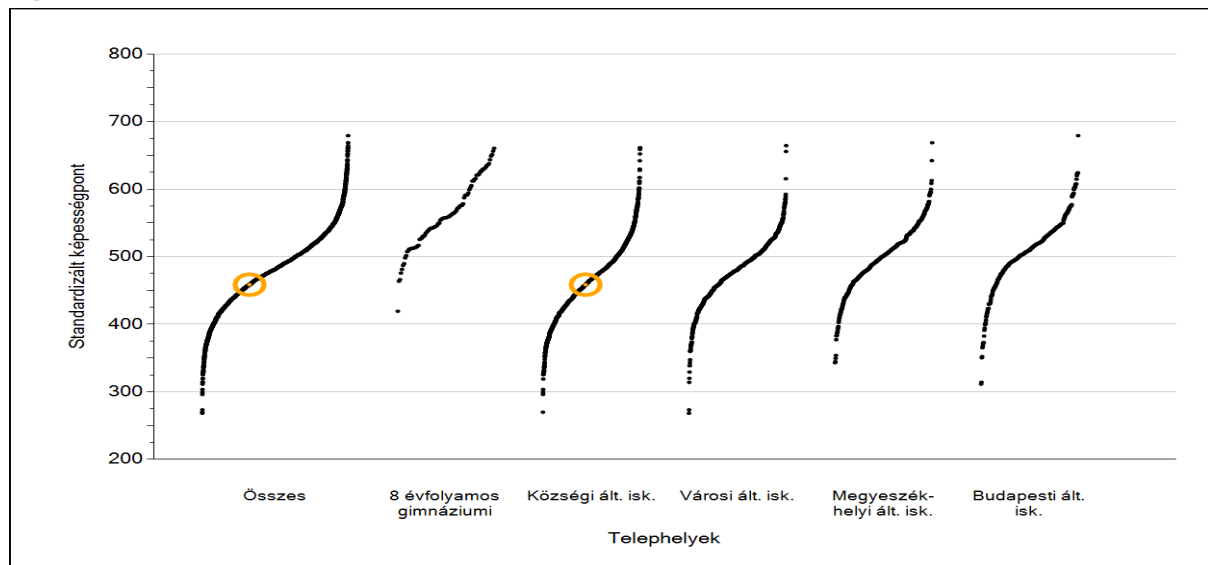
1. Hatodik évfolyam eredményei

Ezen az évfolyamon egy osztály van, 31 fő írta meg a mérést. SNI-s¹ tanuló és mentességet kapott diák nem volt. A családi háttér jellemzésére szolgáló HHH-s² besorolást 4 tanuló kapta. A családi háttérrel felmérő kérdőívet 30 tanuló adta be.

¹ SNI= sajátos nevelési igényű tanuló

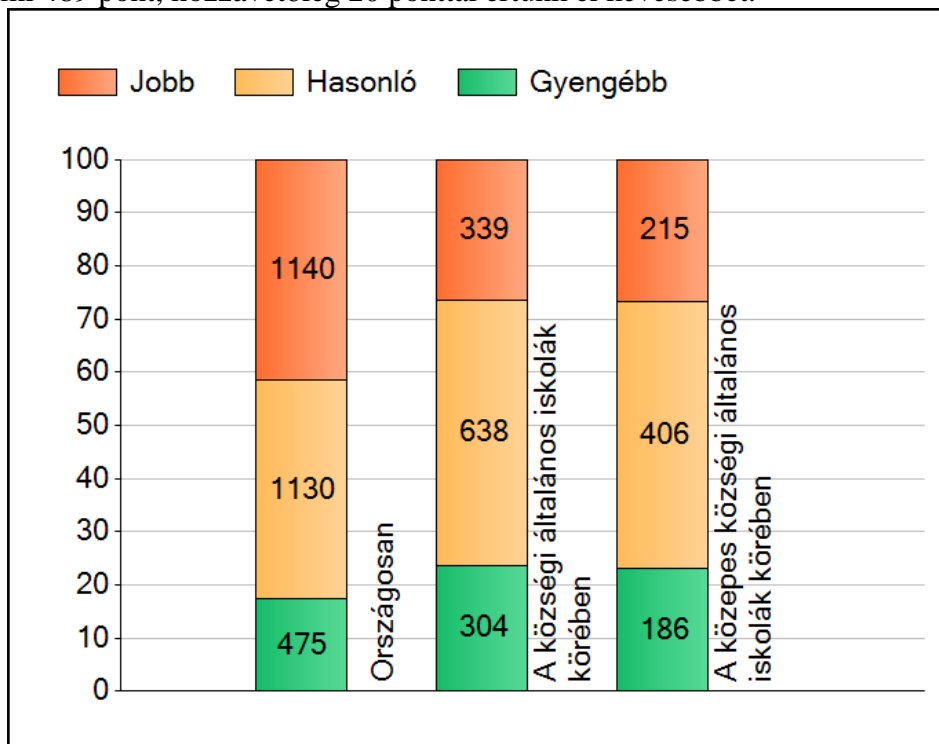
² HHH= halmozottan hátrányos helyzetű

A) Matematika

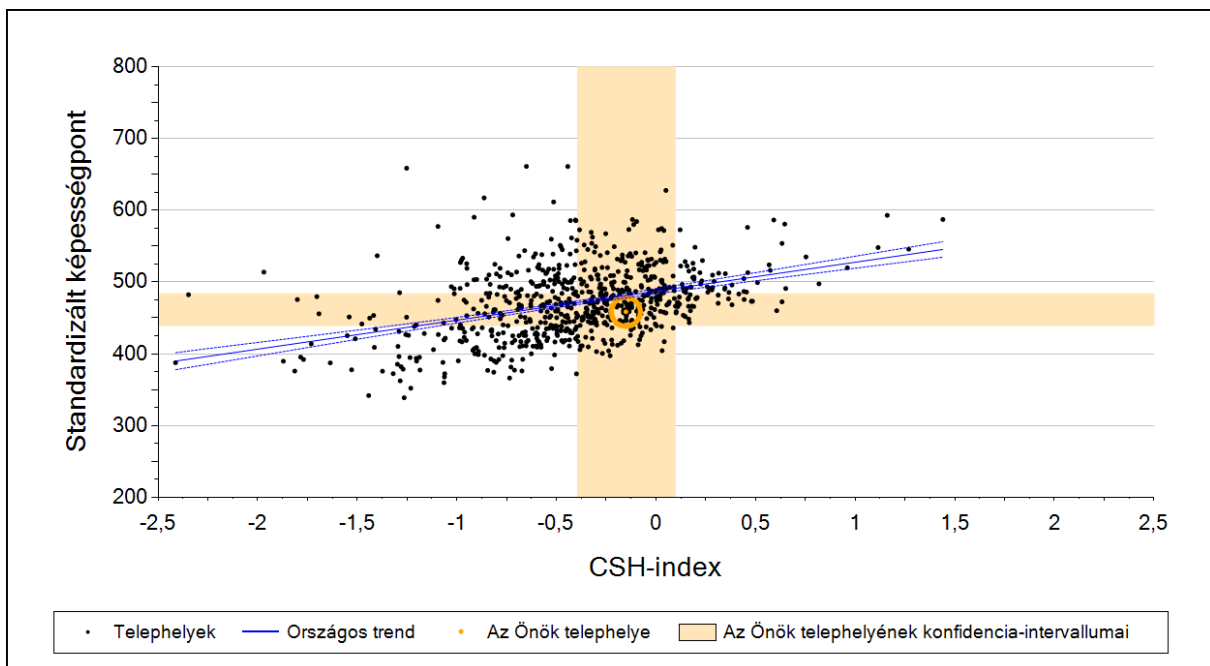
1. ábra: Átlageredményünk

A hatodik évfolyam átlageredménye 459 pont a 439-483 pontos konfidencia-intervallumon³ belül. Intézményünk eredményénél országosan 1140 iskola eredménye volt jobb, míg 475 iskoláé rosszabb. Ugyanebben az eredmény-sávban van 1130 iskola. Közepes községek között 215 iskoláé jobb, 186 iskoláé rosszabb és 406 iskoláé azonos. Tehát ezek alapján elmondható, hogy eredményünk a közepes községek átlagába tartozik. Az országos átlagtól, ami 489 pont, hozzávetőleg 20 ponttal értünk el kevesebbet.

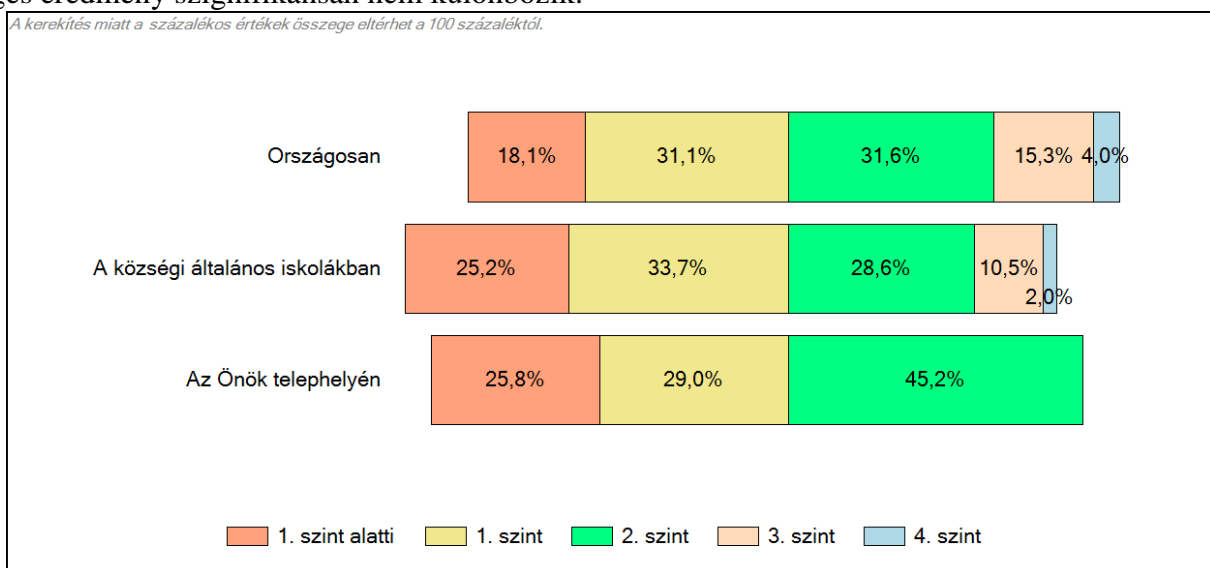
2. ábra: Intézményünk eredménye a többi intézményhez viszonyítva

³ Konfidencia-intervallum: Az eredmény becslés, ezért e ponthatárokon belül valószínűsíthető 90%-os bizonyossággal intézményünk eredménye. Ennek átlaga 459 pont.

3. ábra: Eredményünk a családi háttérindex figyelembevételével

A családi háttérindex (CSHI) befolyásolja az eredményt, ugyanis itt figyelembe veszik a kitöltött kérdőív alapján a helyi családok szerkezetét, végzettségét, azaz a mérést író diák családi környezetét, és ebből próbálják meg a mérési eredményt értékelő szakemberek a várható eredményt kikövetkeztetni. Ez alapján a várható eredményünk 481 pont, amitől a tényleges eredmény szignifikánsan nem különbözik.

4. ábra: Az egyes szinteken elért eredmények

A diákok egyes eredményeit figyelembe véve a diákok 25,8%-a van 1. szint alatt, 29%-a 1. szinten és 45,2%-a a 2. szinten. Az elért eredmények a korábbi mérésekhez hasonlóan nem javultak, gyakorlatilag a tavalyi 507 pont volt a hatodik évfolyamosok között a legjobb. Addig folyamatos emelkedést tapasztalhatunk, de a tavalyi eredmény visszaesést jelent.

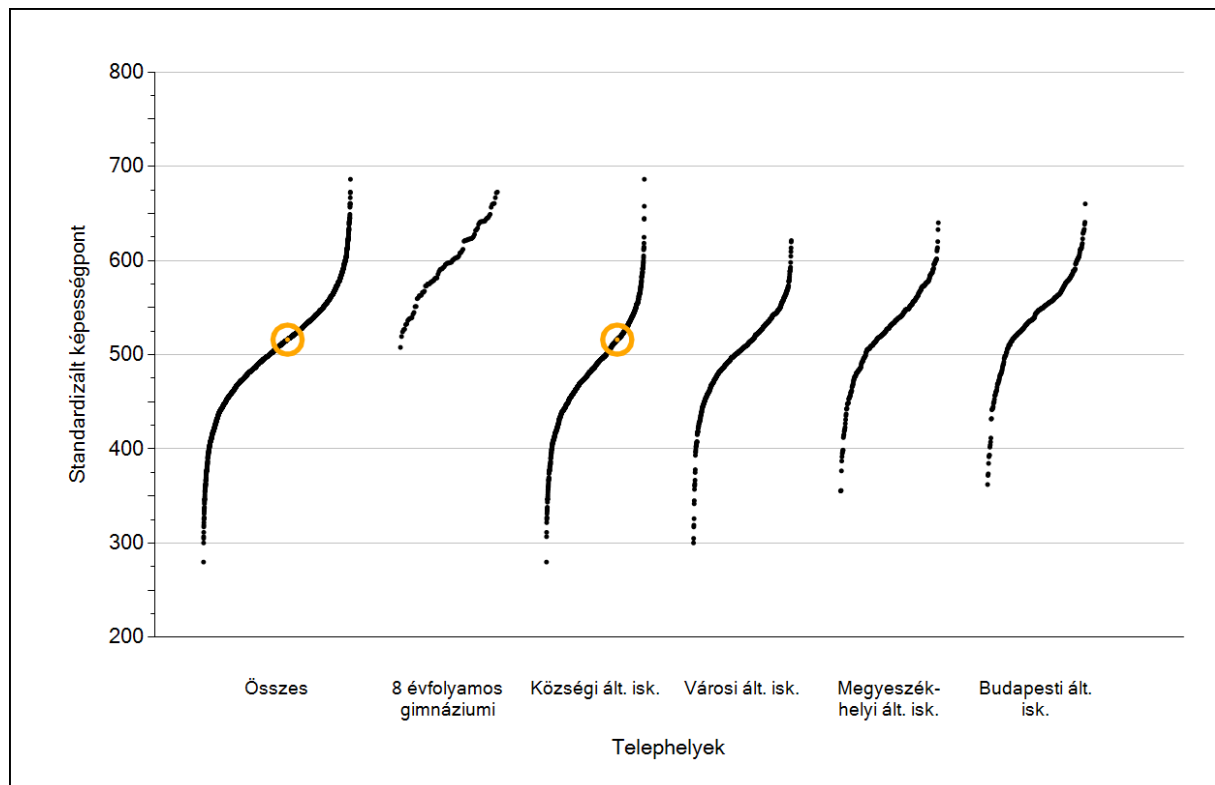
A visszaesés okai között az osztályok eltérő szerkezetét, képességeik különbözőségét lehet felsorolni. A korábbi hatodikosok összesen 36-an voltak, de két különböző, aránylag

kisebb létszámú osztályban, míg a 2009-es felmérést írók egy osztály alkottak. Itt azonban csoportbontással próbáltuk matematika és magyar órákon oldani ezt a problémát.

<i>matematika</i>	2003	2004	2006	2007	2008	2009
<i>Elért pontszám</i>	495 –	462 –	455 –	446 –	507 –	459 –
	61,9%	57,7%	56%	55%	63,3%	57,4%
<i>Országos átlag</i>		505	493		499	489
<i>Községi iskolák átlaga</i>		478	461		472	465
<i>Közepes községi iskolák átlaga</i>		477			472	465

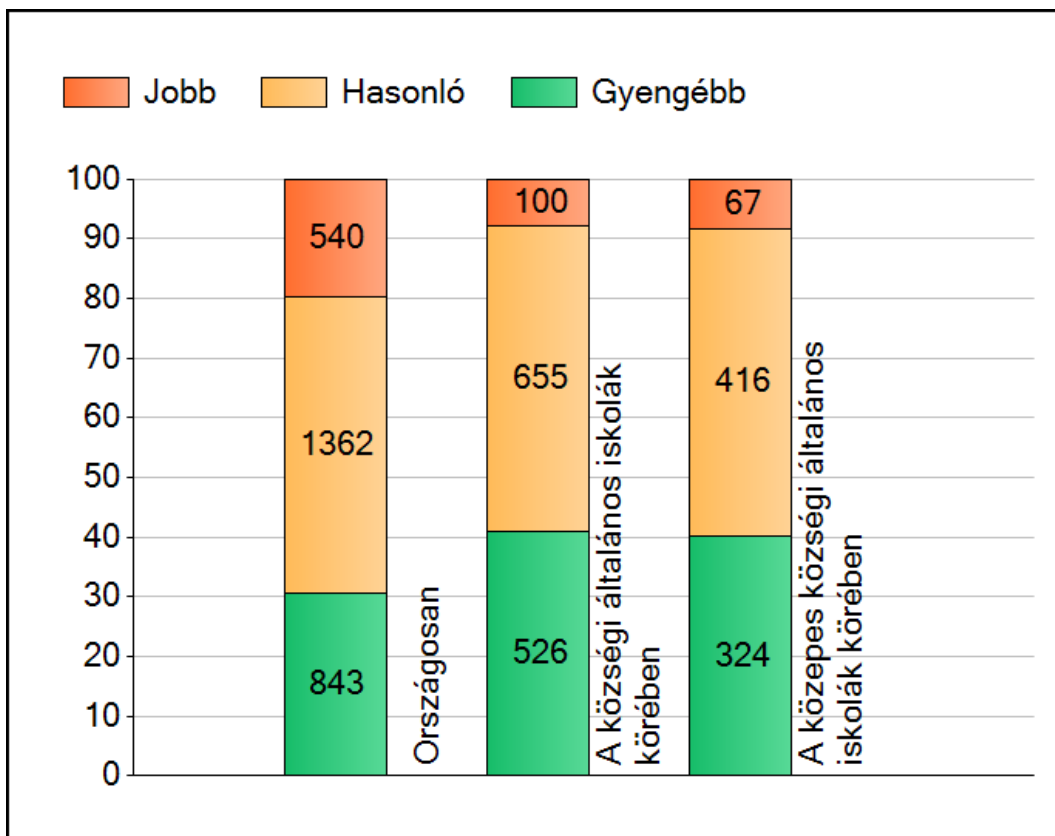
Az azonban tény, hogy a 2009-es eredmény nem javult, elvárásaink ennél magasabbak. Ezért a munkacsoport minden diák tekintetében vizsgálatot folytat, hogy miként tudjuk javítani az egyes eredményeket. Külső segítségben nem nagyon bízhatunk, ugyanis hiába kértük több alkalommal is a megyei pedagógiai intézet segítségét írásban is, eddig visszajelzést nem kaptunk az ügyben.

B. Szövegértés-szövegelemzés

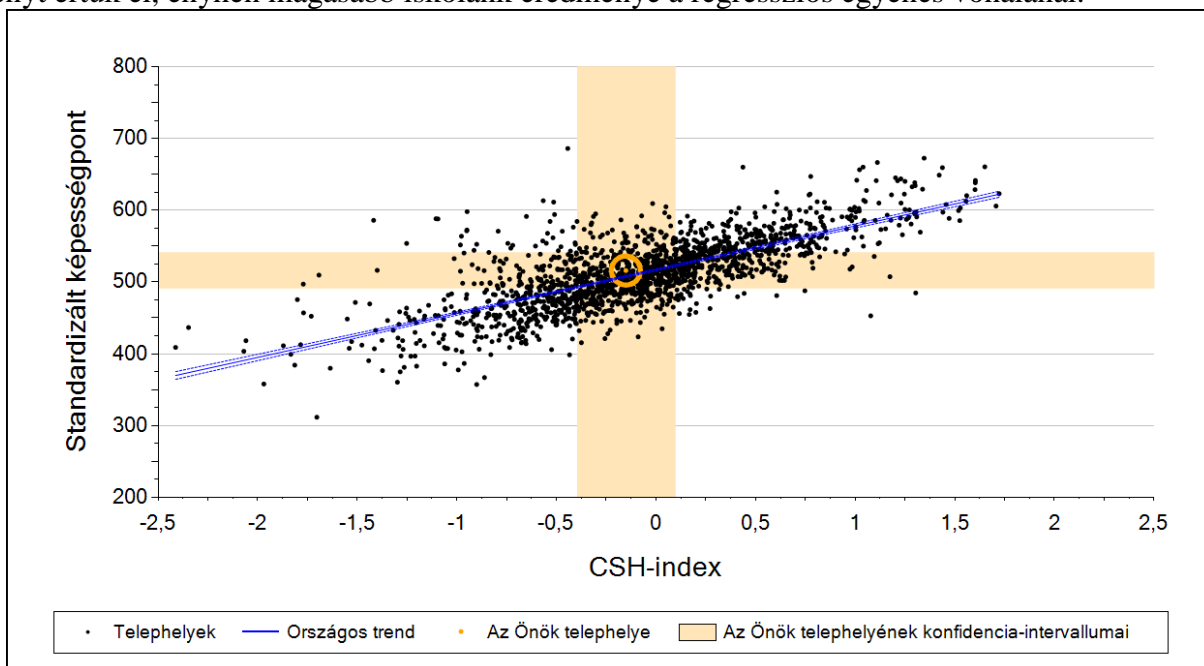
5. ábra: Az iskola átlageredményének összehasonlítása

Az országos átlageredmény 513 pont, iskolánk pedig 516 pontot ért el a 492-541 pont közötti konfidencia-intervallumon. A közepes községek átlagához (486 pont) képest is jobban teljesítettünk. A többi iskolához viszonyítva országosan 540, közepes községek szintjén pedig 67 iskola teljesített érezhetően jobban; országosan 843-an, közepes községek iskolái közül pedig 324 teljesített rosszabbul. A legnagyobb csoport a hasonlóan teljesített iskolák közül került ki.

6. ábra: A jobban és rosszabbul teljesített iskolák aránya

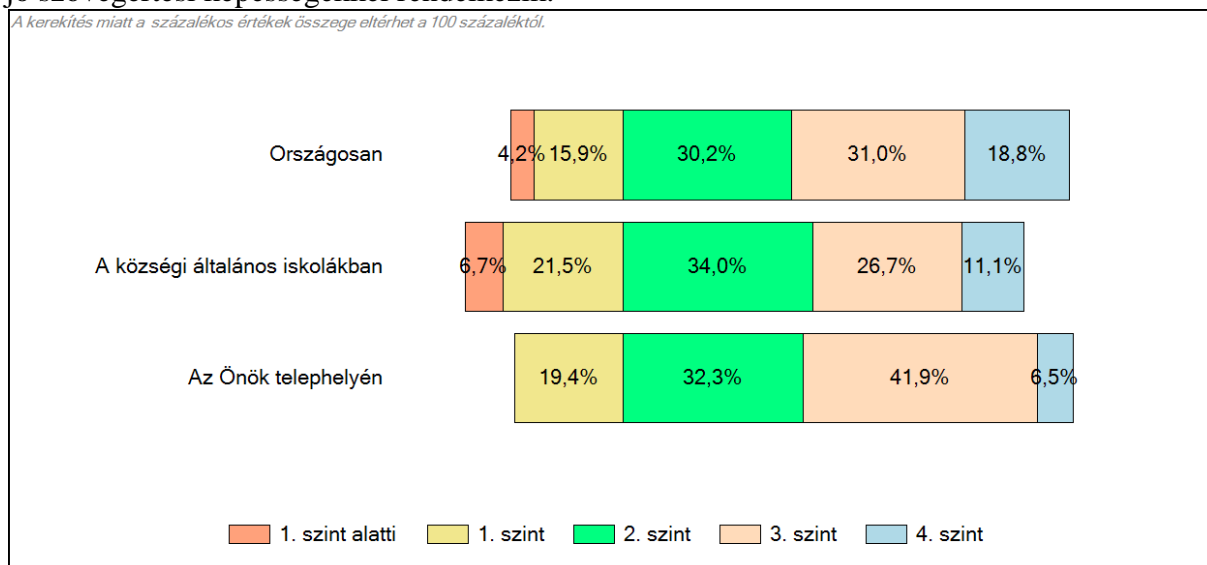
A CSHI-index figyelembevételével az eredmény még mindig pozitív. De fontos megjegyezni, hogy az országos átlag is magasabb 500 pontnál, így a CSHI-index figyelembevételével készült várható eredmény is magasabb, 508 pont. Ehhez képest a várt eredményt érték el, enyhén magasabb iskolánk eredménye a regressziós egyenes vonalánál.

7. ábra: Eredmény a CSHI alapján

A képesszintek százalékos megosztása alapján jó hír, hogy egy diákunk sincs ebben az évfolyamban, aki 1. szint alatti eredményt ért volna el. Közel 20%-uk van az 1. szinten, 32%-uk a 2. szinten, és 42%-uk pedig a harmadik szinten. 6,5% pedig eljutott a

negyedik szintre. Főleg a harmadik szint nagyon erős, ami jelzi, hogy valamivel több, mint 2/5-ük jó szövegértési képességekkel rendelkezik.

8. ábra: Diákok megoszlása az egyes képességszinteken

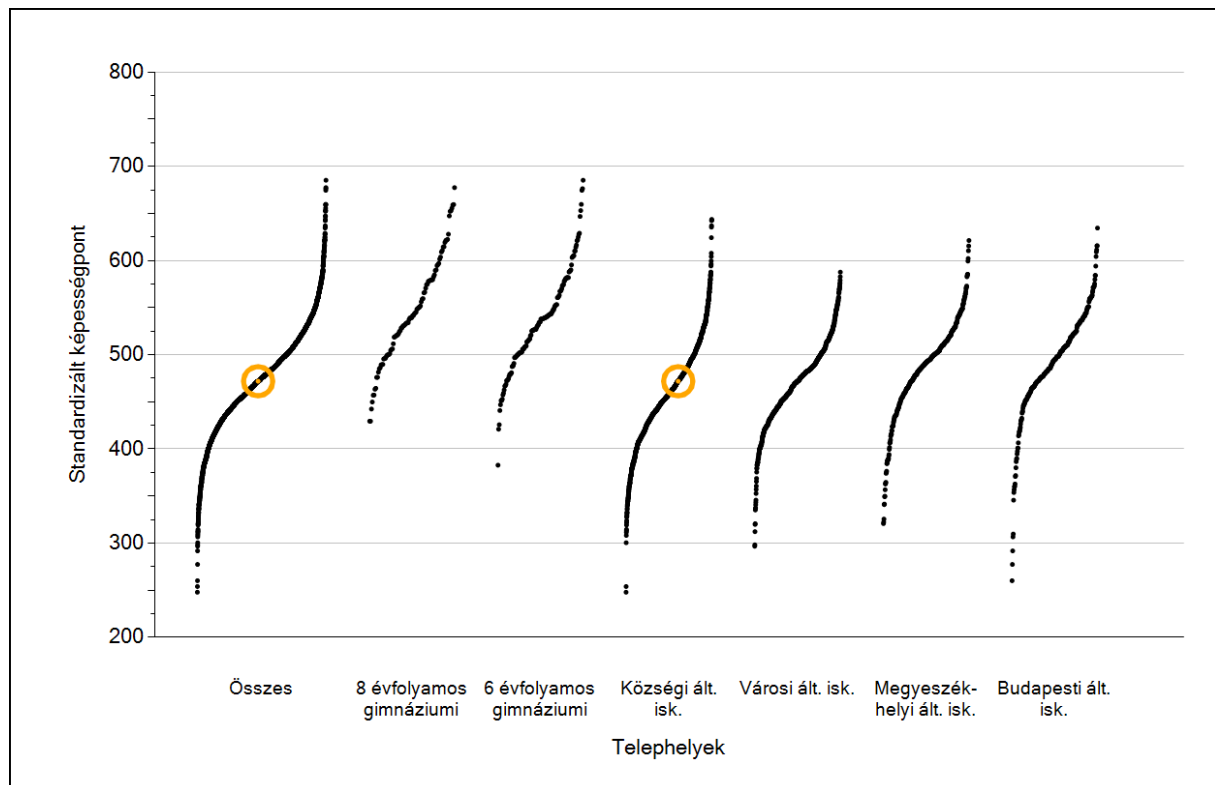
szövegértés	2003	2004	2006	2007	2008	2009
<i>Elért pontszám</i>	514 –	487 –	537 –	519 –	551 -	516 –
	64,25%	60%	67%	64%	68,9%	64,5%
<i>Országos átlag</i>		509	512		519	513
<i>Községi iskolák átlaga</i>		484			490	484
<i>Közepes községi iskolák átlaga</i>		484			489	484

A táblázat alapján látszik, hogy iskolánk hasonló teljesítményt mutatott az összes mérés során. A 2008-as mérés eredménye azonban itt is egy kis kiugrást mutat.

C) Összegzés

Az eredmények összehasonlítása alapján elmondhatjuk, hogy nagy a különbség a matematika és a szövegértés kompetenciavizsgálat eredményei között. Míg szövegértés területén diájkaink tartják a jó, országos átlagnál általában jobb szintet, addig matematikából marad a rosszabb eredmény. Tény, hogy szövegértést fejleszteni lehet szinte minden tanórán, nagyon sok ilyen célt szolgáló feladatgyűjtemény létezik, de matematikából megmaradt az a gyakorlat, hogy csak a tanórán zajlik fejlesztés. Kevesebben veszik észre, hogy a logikai kapcsolatok felismerését, következtetést, ok-okozati kapcsolatok feltárását, grafikon- és ábraelemzést, térképolvasást és –használatot más tanórákon is lehet gyakorolni. Kevesebb alkalmat teremtünk erre tanóráinkon. A kompetenciaalapú oktatás következő fejlődési fokozata ennek felismerése, és tanórákra való beépítése lehet.

2. 8. évfolyam

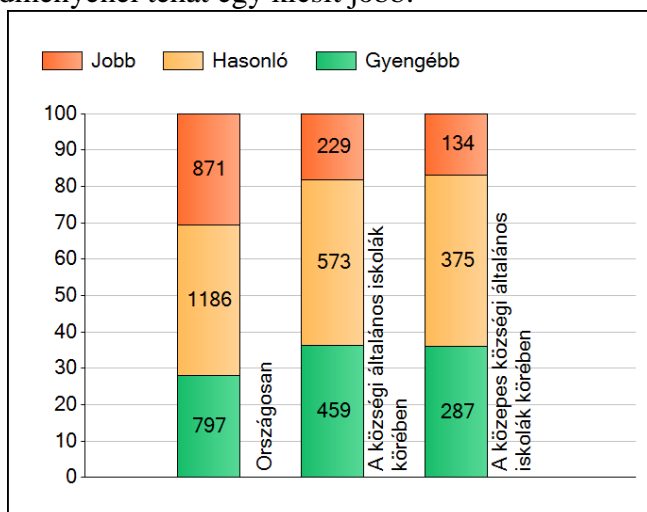

9. ábra: 8. osztály átlageredménye

A mérést megíró évfolyamon két osztály volt, az „a” jelűbe 19, a „b” jelűbe 20 tanuló járt. SNI-s tanuló 2 fő volt, ők nem szerepelnek az elemzésben. HHH-s diák összesen 4 volt. Minden tanuló kitöltötte a CSHI-kérdőívet, de csak 35-é volt értékelhető.

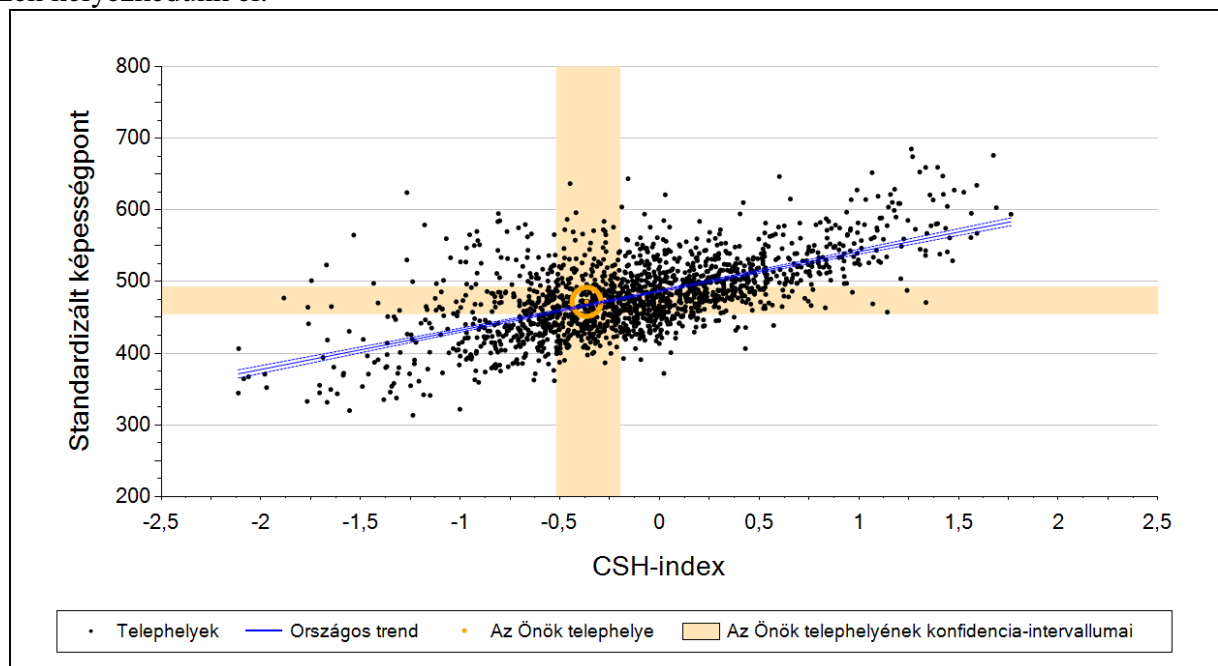
A) Matematika

Ezen a kompetenciaterületen hasonló eredményt értek el a diákok, mint a hatodik évfolyam. Az országos átlaghoz (484 pont) viszonyítva sem jobb, sem rosszabb az eredmény; 472 pont a 455-492 pontok közötti konfidencia-intervallumon belül. A közepes községi eredmény azonban 460 átlagpont, így enyhén jobb az eredményünk. A hatodik évfolyam eredményénél tehát egy kicsit jobb.

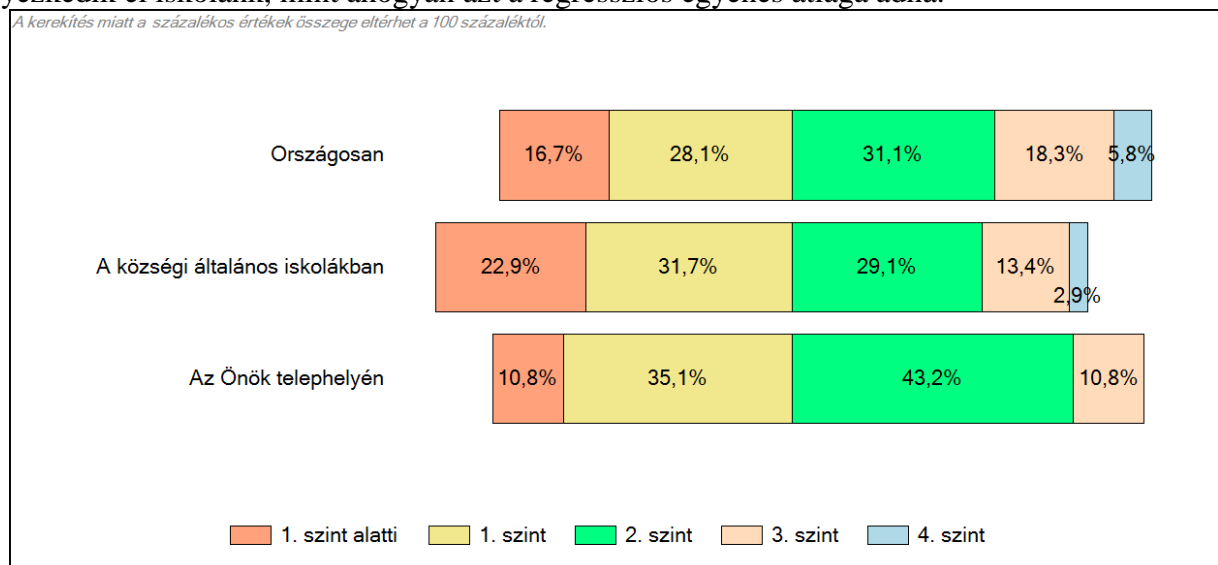
10. ábra: Nyolcadikos eredmény viszonyítása a jobban illetve rosszabbul teljesítő iskolákhoz

A szignifikánsan jobban teljesített iskolák száma országosan 871, míg közepes községek csoportjában 134. A lényegesen rosszabbul teljesítők száma országosan 797, közepes községek közül pedig 287. Ezzel a közepes községek iskolái közül a középső harmad felső részén helyezkedünk el.

11. ábra: CSHI alapján várt és valós eredmény

A CSHI vizsgálata során a szakemberek 467 pontot jósoltak nekünk, amit gyakorlatilag egy kicsit léptük túl. Tehát a várakozásoknak megfelelően teljesítettünk. Enyhén magasabban helyezkedik el iskolánk, mint ahogyan azt a regressziós egyenes átlaga adná.

12. ábra: Eredményeink az egyes képességszinteken

A képességszintek százalékos eredményei alapján a nyolcadikosok 11%-a van az 1. szint alatt, 35%-uk pedig az 1. szinten. Ez utóbbi magas. A diákok 43%-a került a 2. szintre, ami jobb, mint a hatodikosok eredménye, és van diákunk a 3. szinten is (11%). Legmagasabb pontot elért diákunk igen kevéssel került a 4. szint alá. Erősebb tehát az 1. szint feletti arány, és kevesebb az 1. szint alatti.

8. osztály; matematika	2001⁴	2003⁵	2004	2006	2007	2008	2009
Elért pontszám	464	39%	464 – 51,5%	445 – 49,4%	442 – 55,3%	465 – 58,1%	472 – 59%
Országos átlag		41%	500 – 55,5%	494 – 54,8%	491	497	484
Községi iskolák átlaga	449	36%	473 – 52,5%	465 – 51,7%	469	473	460
Közepes községi iskolák átlaga	409	36%	475 – 52,8%	465		473	459
Telephelyük tényleges eredménye a CSHI-index alapján			463	470	481	472	472
Várható eredmény a községi telephelyekre illesztett CSHI-index alapján			465	472	481	474	467

A korábbi eredményekkel összehasonlítva folyamatos az enyhe emelkedés. Az országos adatokat figyelve a 2009-es mérés a többi iskolának is gyengébben sikerült, hiszen az országos átlag is alacsonyabb. Ehhez képest tartós a folyamatos emelkedés. A 2007. évi mélyponthoz viszonyítva 30 ponttal értünk el többet.

A kompetenciamérések folyamatosságának egyik haszna, hogy a fejlődési ívet is ábrázolni tudja. Összehasonlítható ugyanis a korábban megírt hatodikos eredmény a mostani nyolcadikos eredménnyel. A 2007-ben megírt hatodikos kompetenciamérés eredménye az előző fejezetben szerepelt, és negatív csúcsként említettem. Akkor ugyanezek a diákok 446 átlagpontot értek el, amihez képest a 472 már fejlődés. A képességszintek alakulásában elmondható, hogy több diák került a 2. és a 3. szintre, mint 2007-ben, viszont vannak olyan diákok is, akik visszaestek az 1. szint alá. 2007-ben ugyanis nem volt senki sem az 1. szint alatt.

matematika	2007 – 6. évfolyam	2009. – 8. évfolyam
1. szint alatt	0%	10,8%
1. szint	5 - 14%	35,1%
2. szint	11 - 32%	43,2%
3. szint	13 - 37%	10,8%
4. szint	6 - 17%	0%

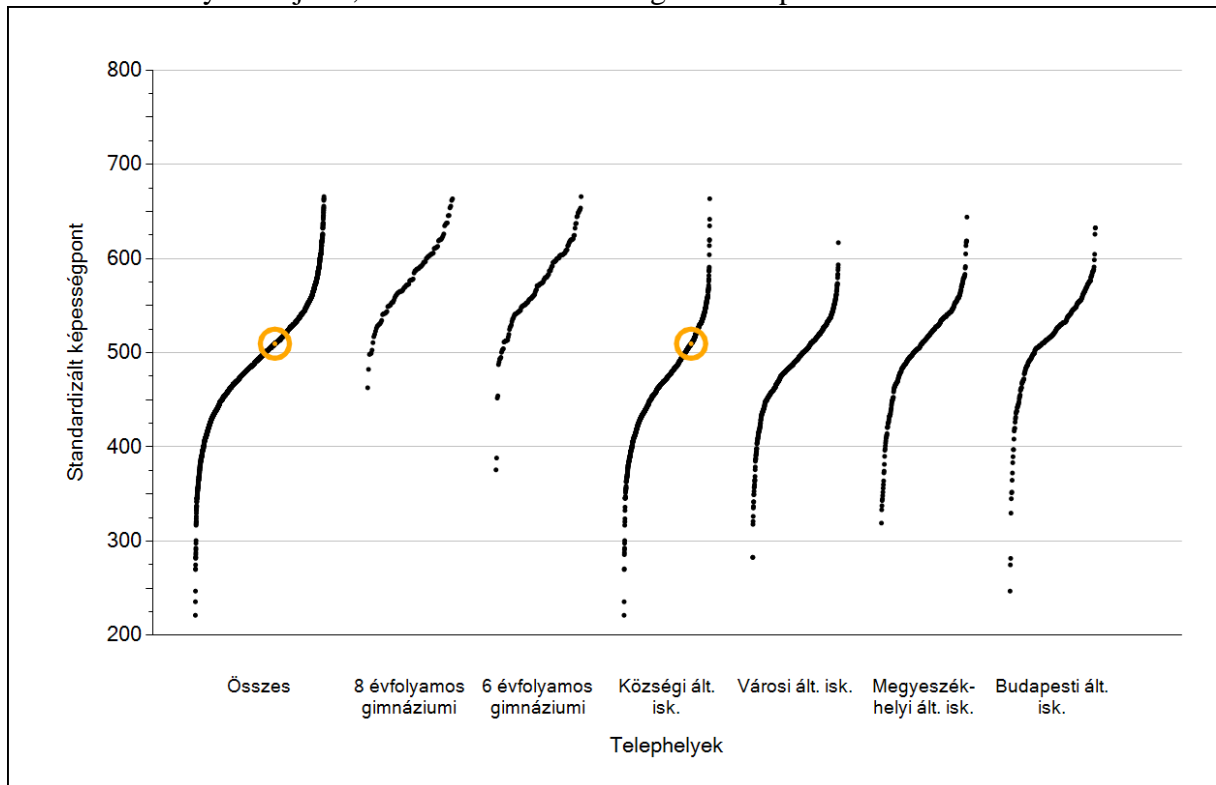
A két osztály eredménye között nem sok különbség mutatkozik, a „b” jelű osztályban nagyobb a gyerekek szóródása, nagyobb a különbség a legjobb és legrosszabb eredmény között.

⁴ 5. osztályos adat!

⁵ 6. osztályos adat!

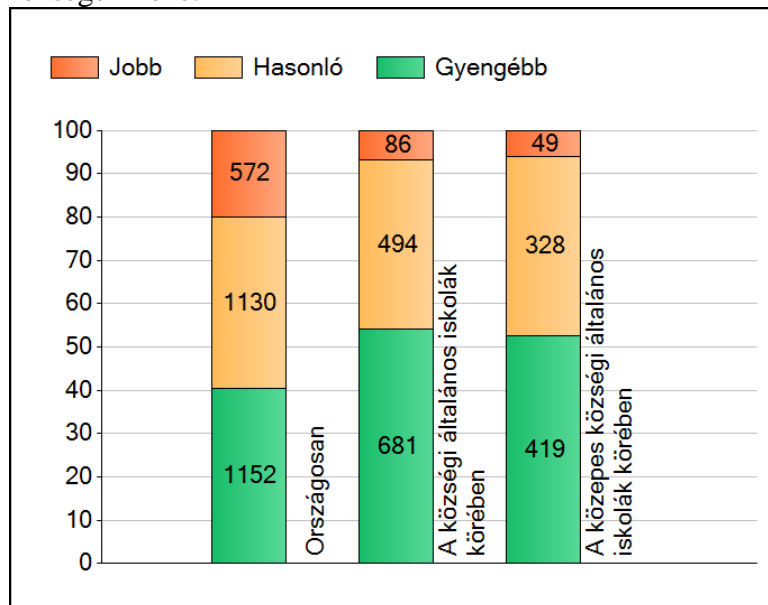
B) Szövegértés

A szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület mérési eredménye – hasonlóan a hatodikos eredményhez – jobb, mint a matematikai-logikai kompetenciaterületnek.

13. ábra: A 8. évfolyam átlageredménye

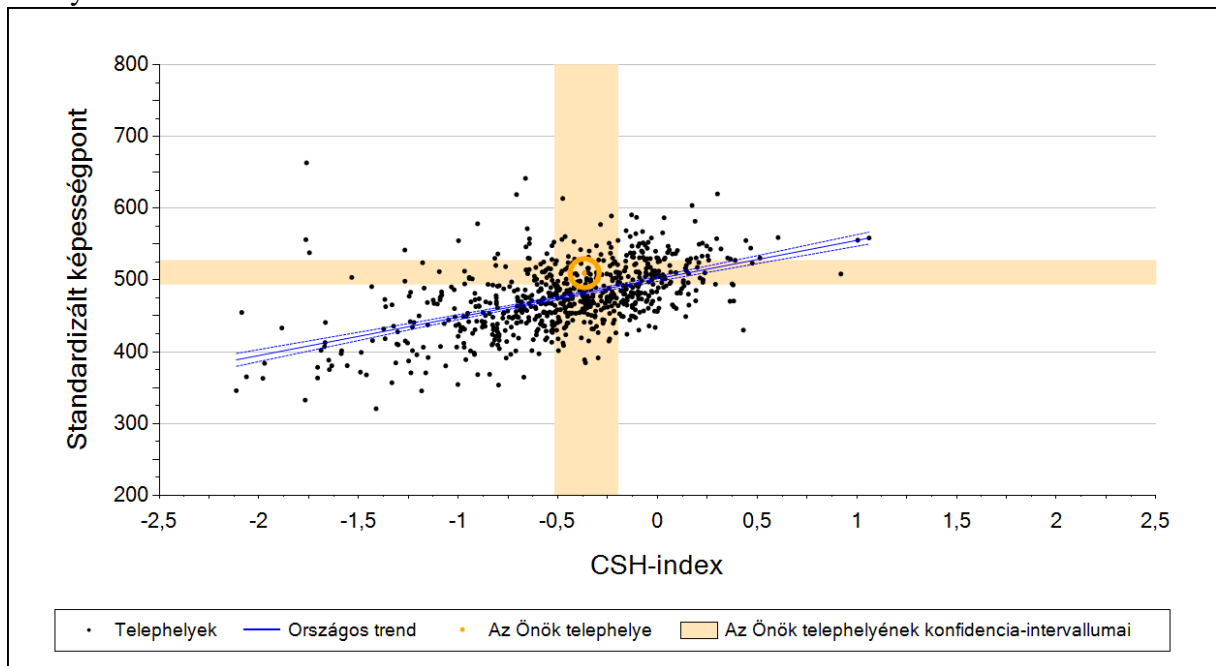
A diákok szövegértési eredménye országos átlaghoz (502 pont) képest kissé jobb, 510 pont 494 és 527 pont közötti konfidencia-intervallumban. A közepes községi átlag 472, amihez képest viszont ténylegesen jobb az eredményünk. Kevés azoknak az iskoláknak a száma országosan is, amelyek lényegesen jobb eredményt produkáltak, de a közepes községek esetében pedig csak 49. Országos összesítésben 1152 iskola teljesített rosszabul, ezekből 419 tartozik a közepes községek közé.

14. ábra: A jobban és rosszabul teljesítő iskolák aránya

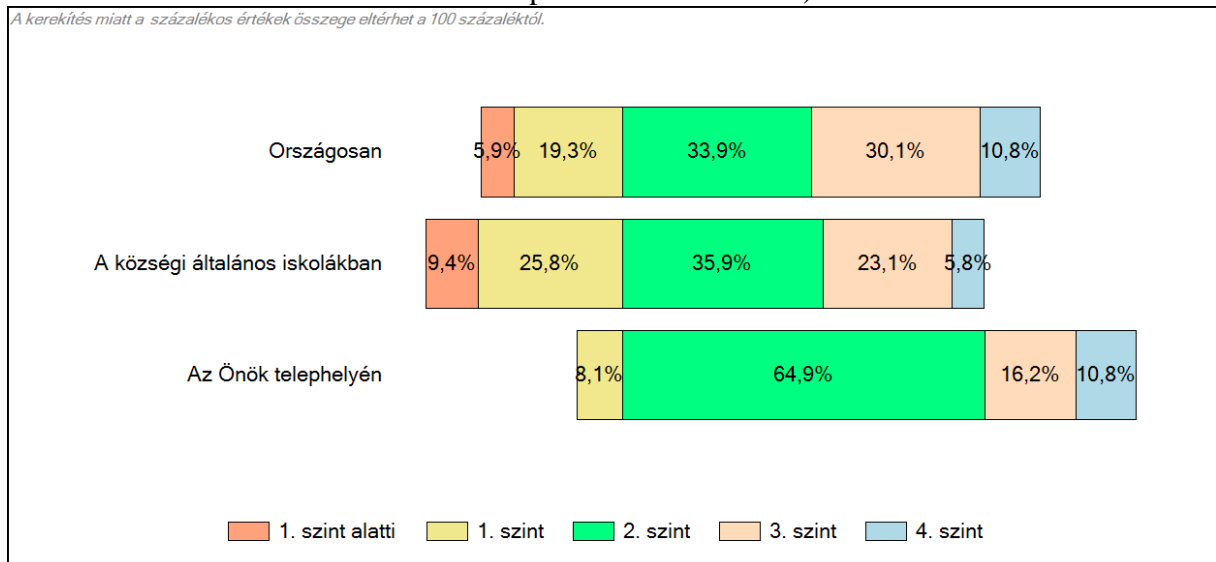
A CSHI szemszögéből elvárt eredménynél – ahogy a központi elemzés is írja – iskolánk eredménye szignifikánsan jobb. A előre vetített 482 ponthoz képest 510 pontot teljesítettek. A

regressziós egyenes alapján még a konfidencia-intervallum alsó határa van közel a várható eredményhez.

15. ábra: A CSHI várható és valós eredményének összehasonlítása

Ha az elért képességszinteket vizsgáljuk, jó eredmény, hogy 1. szint alatt nem szerepel tanuló, míg az 1. szinten is kevés, 8%-nyi diák szerepel. Nagyon nagy többségük (65%) a 2. szinten áll, vagyis az általános olvasási és olvasásértési képességeik jók. A mért tanulók 16%-a jutott el a 3. szintig, és 10,8%-uk már a 4. szinten van (ami egyébként egy átlagos gyermektől a szakemberek szerint csak középiskolában várható el).

16. ábra: Képességszintek eredményei

Az eredményünk a tavalyi átlagponttól semmiben sem különbözik, 2004-től folyamatos, erőteljes javulás alakult ki, ami jelenleg stagnál. Sikeresnek tűnik a munka, amivel e kompetenciaterületet fejleszteni kívántuk.

8. osztály; szövegértés	2001⁶	2003⁷	2004	2006	2007	2008	2009
<i>Elért pontszám</i>	492 – 54,6%	56%	434 – 48,2%	461 – 51,2%	495 – 61,9%	513 – 64,1%	510 – 63,75%
<i>Országos átlag</i>			500	497	497	506	502
<i>Községi iskolák átlaga</i>	451 – 50,1%	47%	472	467	468	478	472
<i>Középsi iskolák átlaga</i>	419 – 46,5%	47%	473	467		478	472
<i>Telephelyük tényleges eredménye a CSHI alapján</i>			434	461	484	479	510
<i>Várható eredmény a községi telephelyekre illesztett CSHI-index alapján</i>			462	472	483	480	482

A következő táblázatban a két évvel korábbi eredményüket foglaltam össze. A változás itt már láthatóan negatív irányú, hiszen több diák került a 3. szintről a 2.-ra. Gyakorlatilag a 3. szinten lévő fele visszaesett, ami életkori sajátosságaikkal magyarázható. A nyolcadik év végén mért eredményeket erősen befolyásolja a diákok hozzáállása, ami ekkorra már a tanulási eredményeiken is meglátszik. Többen azt gondolják, hogy második félévben, a felvételi lezajlása után már nem kell semmit sem csinálni. Ezért minél közelebb jutunk a tanév végéig, annál kevesebbet tanulnak. A kevesebb gyakorlás miatt agyuk sem dolgozik annyira, hogy hitelesen helyt tudjanak állni egy 4 órán át tartó, erős koncentrációt igénylő mérésen. Ha valamilyen szankcióhoz köthetnénk a mérés eredményét, talán sikeresebbé válnának azok.

<i>szövegértés</i>	2008 – 6. évfolyam	2009. – 8. évfolyam
1. szint alatt		
1. szint	5,9%	8,1%
2. szint	32,4%	64,9%
3. szint	38,2%	16,2%
4. szint	23,5%	10,8%

A két osztály között nagy eltérés nem mutatkozik az egyéni eredmények között. A „b” jelű osztályban elmondható, hogy több a 3. szintet elérő tanuló. Az „a” jelű osztályban egy-két kivétellel a 2. szinten áll az összes mért diák, csak két diák van a 4., egy pedig az 1. szinten.

C) Összegzés

Mint a fenti adatelemzésből kitűnik, itt is gyengébb a matematikai-logikai kompetenciaterület eredménye, mint a szövegértés-szövegalkotásé. Hasonlóan a hatodik évfolyamhoz, a probléma ugyanaz. Személyenkénti elemzéssel lehet megtalálni az egyes

⁶ 5. osztályos adat!

⁷ 6. osztályos adat!

problémákat, fejlesztendő részképességeket, ami nagy munka. Matematikát tanító pedagógusok és alsós kollégák segítségével keressük a problémákat, és megoldásukat. Biztosan nagy szükség van külső szakértők bevonására, amit a megyei pedagógiai intézettől vártuk és várjuk még mindig.

A személyenkénti elemzés csak a végleges, központi elemzések elkészülte után indulhat. Diákok saját kódjai alapján vizsgáljuk az internetes adatelemző oldal segítségével a problémákat. Ezeket az ismereteket felhasználva alkotunk képet a diákok hiányosságairól, eredményükről.